

Trends i salget af apoteksforbeholdt medicin – Udviklingen i 2. kvartal 2011

Statistikken for salget af apoteksforbeholdt medicin 2. kvartal 2011 fokuserer på de lægemidler eller lægemiddelgrupper, hvor der har været de største ændringer i omsætningen siden samme kvartal året før.

Det samlede salg af alle apoteksforbeholdte lægemidler i primærsektoren er faldet med **104 mio. kr.** fra 2. kvartal 2010 til 2. kvartal 2011. Det samlede mængdeforbrug af lægemidler, der opgøres i DDD (Definerede Døgn Doser), er i samme periode steget med **29 mio. DDD**.

Lægemidler med størst stigning i omsætningen

- [Antipsykotiske lægemidler](#)
- Liraglutid
- Psykostimulerende midler
- Losartan **NY**
- Morphin
- [Formoterol og andre midler](#) **NY**
- Dopa og dopaderivater
- Pregabalin
- [Papillomavirus \(human type 6, 11, 16, 18\)](#) **NY**
- Indactero

Lægemidler med størst fald i omsætningen

- Angiotensin II antagonister evt. i kombination
- Esomeprazol
- Blodpladeaggregationshæmmere
- Gonadotropiner
- Dopamin agonister **NY**

Læs mere om:

-
- [Astma/KOL - salget af den stærke styrke "Forte" stiger](#)
  - [Flest i de rige kommuner køber en HPV vaccination](#)
  - [Fortsat stigende omsætning af antipsykotika](#)
  - [Lægemiddelgrupper med væsentlig stigning i omsætningen](#)
  - [Lægemiddelgrupper med væsentligt fald i omsætningen](#)
-

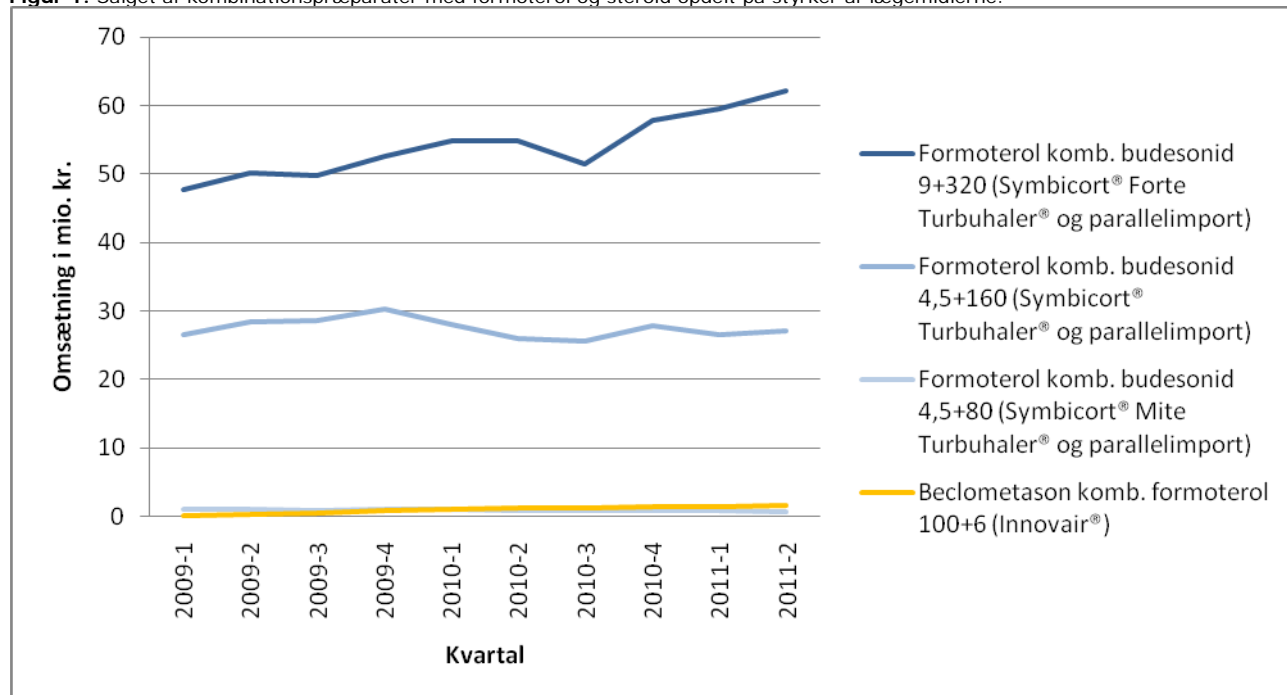
Astma/KOL - Salget af den stærke styrke "Forte" stiger

Kombinationspræparater med formoterol og steroid anvendes både mod astma og kronisk obstruktiv lungesygdom (KOL) – den stærke styrke 'Forte' dog fortrinsvis mod KOL. Salget af kombinationspræparaterne har overordnet været stigende, graver man dog et spadestik dybere ses, at den stigende omsætning næsten udelukkende skyldes en stigning af den stærke styrke 'Forte'.

Stigningen i omsætningen af 'Forte' skyldes et større mængdesalg (8 %) og en generel prisstigning på alle pakningsstørrelser hos markedsføringsindehaverne (gennemsnitlig 5 %). Den mindste pakningsstørrelse på 60 doser omsætter mest (81 % af antal solgte pakninger i 2. kvartal 2011) efter fulgt af 180 doser (19 %). Symbicort® Forte Turbuhaler® produceres af AstraZeneca A/S og sælges i Danmark af producenten og parallelimportører under navnene Symbicort Forte Turbuhaler, Symbicort Forte Turbuhaler, Rilast Forte Turbuhaler ® og Assieme Forte Turbuhaler. Navnet Symbicort Forte Turbuhaler (med og uden symbolet for 'registreret varemærke', ®) omsættes oftest (82 % af salget). Parallelimportøren Orifarm A/S sælger mere end originalproducenten AstraZeneca A/S. Orifarm A/S har en markedsandel på 41 % mod AstraZenecas 18 % af 'Forte'-styrkerne i 2. kvartal 2011.

Omsætningen af lægemidler fortrinsvis anvendt mod kronisk obstruktiv lungesygdom (KOL) er generelt stigende, og Statistik og Analyse vil i løbet af sensommeren publicere en forbrugsanalyse, der kigger nærmere på anvendelse af medicin mod KOL.

Figur 1: Salget af kombinationspræparater med formoterol og steroid opdelt på styrker af lægemidlerne.

Katarina Gesser

Flest i de rige kommuner køber en HPV vaccination

Vaccinen mod HPV (Human Papilloma Virus) indgår i det danske børnevaccinationsprogram fra 1. januar 2009 og tilbydes alle 12 årige piger. I oktober 2008 begyndte opstartsprogrammet, hvor vaccinen også blev tilbudt piger født i 1993-1995 (13-15 år). Vaccinen skal beskytte mod infektioner med human papillomavirus typerne 6, 11, 16 og 18, der øger risikoen for blandt andet livmoderhalskræft.

Der findes to typer af vacciner mod livmoderhalskræft: Gardasil®, der beskytter mod papillomavirus 6, 11, 16 og 18 og Cervarix®, der beskytter mod papillomavirus 16 og 18. Gardasil® er den vaccine, der bliver benyttet i børnevaccinationsprogrammet. Cervarix® er en del dyrere end Gardasil® og sælges da også ganske sporadisk. I 2. kvartal 2011 blev der således solgt 23 doser Cervarix® og 45.476 doser Gardasil®. Hver person skal have 3 doser for at opnå optimal beskyttelse.

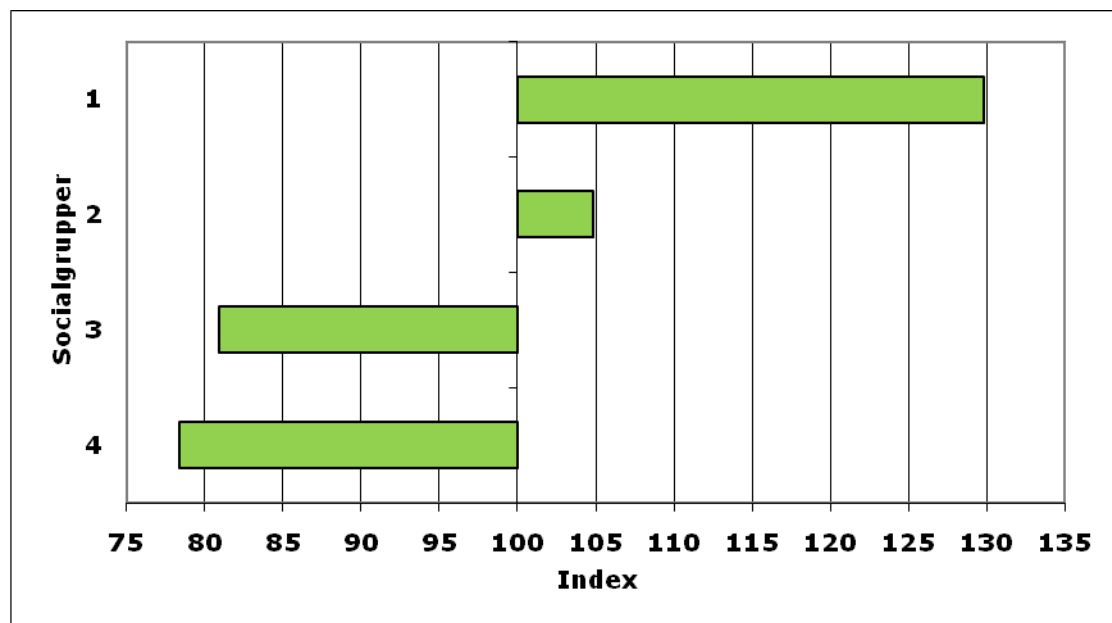
I forbindelse med de mange diskussioner omkring indførelsen af vaccinen i børnevaccinationsprogrammet var der stor fokus på vaccinen i medierne og en del kvinder, der lå uden for det gratis vaccinationsprogram, betalte selv for at blive vaccineret. Efter opstarten af børnevaccinationsprogrammet har der ikke været så stor fokus i medierne og det ses ved et faldende antal personer, der selv vælger at betale for vaccinen. Det sidste kvartal er der dog igen kommet en stigning, idet antallet af vaccinerede personer, der selv har betalt for vaccinen, er steget med 36 % sammenlignet med samme kvartal året før. Det sidste kvartal er drengene også ved at komme på banen. Hvor der indtil 2010 har været under 200 vaccinerede drenge per kvartal, var der i 2. kvartal 2011 over 600 drenge, der valgte at betale for at blive vaccineret.

Der er stor forskel på, hvor mange af de kvinder, der selv skal betale vaccinen, der bliver vaccineret i de forskellige kommuner i Danmark. Kræftens Bekæmpelse har tidligere vist, at der er stor overvægt af selvbetalt vaccinerede i Nordsjælland og færrest i yderområderne. Læs mere om [Kræftens Bekæmpelses undersøgelse](#).

Inddeler man de danske kommuner i kommunesocialgrupper baseret på bruttoindkomst, andel uden for arbejdsmarkedet og andel lavtuddannede viser det sig at der er langt færre kvinder i de fattigste kommuner, der vælger selv at betale for at blive vaccineret. Figur 2 viser, at hvis man tager hensyn til køns- og aldersfordelingen i de enkelte kommuner, er der 30 % flere vaccinerede end landsgennemsnittet i den rigeste fjerdedel af kommunerne og 21 % færre vaccinerede end landsgennemsnittet i den fattigste fjerdedel af kommunerne. De køns- og aldersstandardiserede indekstal i figuren er et udtryk for, hvordan antallet af

vaccinerede i de forskellige kommuner ville ligge i forhold til landsgennemsnittet (indeks 100), hvis køns- og alderssammensætningen havde været den samme som gennemsnittet i hele landet.

Figur 2: Køns og aldersstandardiserede indekstal for antallet af vaccinerede i kommunerne i henholdsvis socialgruppe 1, 2, 3 og 4, hvor socialgruppe 1 er de rigeste kommuner.

Bine Kjøller Bjerregaard

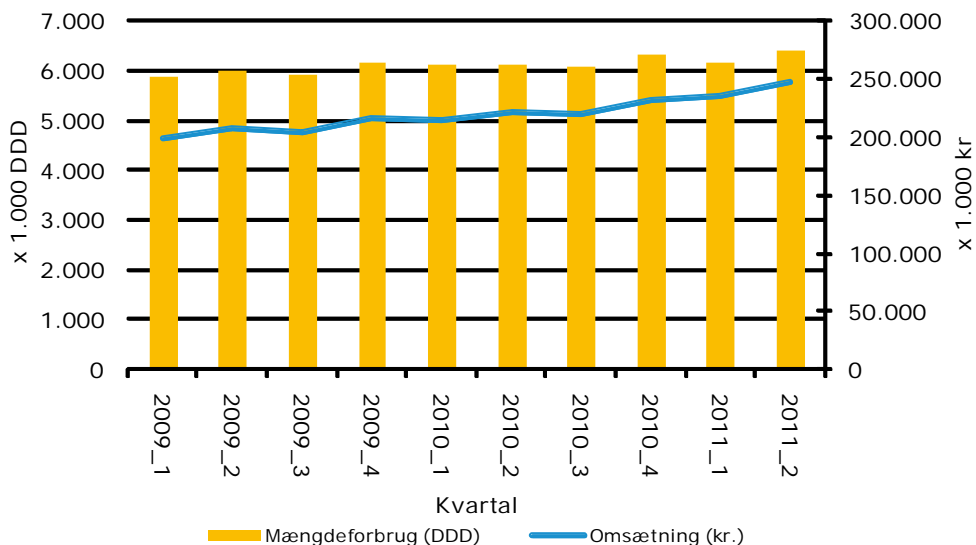
Fortsat stigende omsætning af antipsykotika

Siden 2009 har der været en jævn stigning i omsætning og mængdeforbrug af antipsykotiske lægemidler, jf. figur 3. Omsætningen af antipsykotiske lægemidler er fra 2. kvartal 2010 til 2. kvartal 2011 steget med 24,6 mio. kr. (11 %), mængdeforbruget med 0,3 mio. DDD (4 %) og antal personer i behandling med 1.727 (2 %). Stigningen i omsætningen skyldes et øget salg af de dyrere antipsykotika, primært inden for gruppen af diazepiner, oxazepiner, thiazepiner og oxepiner (N05AH) med 18,3 mio. kr. (13 %) og gruppen af andre antipsykotika (N05AX) med 8,6 mio. kr. (14 %).

Inden for gruppen af diazepiner, oxazepiner, thiazepiner og oxepiner (N05AH) ses et øget salg af quetiapin (N05AH04) på 10,3 mio. kr. (16 %) og olanzapin (N05AH03) på 7,5 mio. kr. (11 %). Stigningen i omsætningen af quetiapin skyldes primært en stigning på 14 pct. i antallet af personer i behandling, mens stigningen i omsætningen af olanzapin primært skyldes en stigning i pris per DDD fra 47,5 til 51,6 kr/DDD.

Indenfor gruppen af andre antipsykotika (N05AX) har lægemidlet Abilify®, der indeholder stoffet Aripiprazol (N05AX12), haft en omsætningsstigning på 5,8 mio. kr. (20 %), hvilket primært skyldes, at der er kommet 14 % flere personer i behandling.

Figur 3. Udvikling i omsætning (kr.) og mængdeforbrug (DDD) af antipsykotiske midler (N05A).

Pia Christiansen

Lægemiddelgrupper med væsentlig stigning i omsætningen

Der er som sædvanligt flere medicintyper til nervesystemet, der har haft store omsætningsstigninger siden 2. kvartal sidste år: [antipsykotika](#), psykostimulerende midler (ADHD medicin), dopa og dopaderivater, pregabalin (Lyrica®) og sidste kvartals nye gruppe morphin. Antidepressiva er derimod for første gang i lang tid ikke med.

Victoza® er et forholdsvis nyt blodsukker sænkende lægemiddel i gruppen af ikke-insuliner fra juli 2009. Det var med på topti listen for første gang i sidste kvartal, og er stadig med. Omsætningen af Victoza® er steget med over 20 mio. kr. siden 2. kvartal sidste år og bliver kun overgået af den samlede gruppe af antipsykotika.

Ny blandt lægemidlerne med stor omsætningsstigning er Losartan enten alene eller som kombinationspræparat. Losartan er en angiotensin II antagonist, der fortrinsvis bruges mod forhøjet blodtryk. Patentudløb i marts 2010 førte til store omsætningsfald i 2. kvartal 2010. Et stærkt øget forbrug har nu fået omsætningen i vejret igen, men omsætningen er stadig ikke nær så høj som den var tidligere.

Kombinationer af formoterol og steroid er godkendt både til astma og svær kronisk obstruktiv lungesygdom (KOL). Formoterol er en beta-2-agonist til inhalation og har ofte været repræsenteret på topti listen med forskellige undergrupper. Læs mere om hvad [stigningen i omsætningen](#) skyldes.

Også vaccinen mod human papillomavirus, der beskytter mod livmoderhalskræft, har oplevet stor omsætningsstigning det sidste år. Her er der for første gang siden den megen fokus i medierne for et par år siden sket en stigning i antallet af selvbetalte vaccinationer. Læs mere om [HPV vaccinen](#).

I tabel 1 herunder kan du se, hvordan omsætningen og mængdeforbruget har udviklet sig for de lægemiddelgrupper, der har haft den største stigning i omsætningen fra 2. kvartal 2010 til 2. kvartal 2011. Når der står "NY" efter lægemiddelstoffet eller lægemiddelgruppen, betyder det, at lægemidlet ikke har været med i forrige kvartalsrapport.

Tabel 1. Lægemiddelgrupper med væsentlig stigning i omsætning fra 2. kvartal 2010 til 2. kvartal 2011

Lægemiddelstof eller lægemiddelgruppe	ATC-gruppe ¹⁾	Kommentar, vigtigste undergrupper	Antal personer i behandling i 2. kvartal 2011	Omsætning i 2. kvartal 2010 i mio. kr.	Omsætning i 2. kvartal 2011 i mio. kr.	Stigning i omsætning i mio. kr. (pct.)	Forskel i mængdeforbrug i mio. DDD ²⁾ (pct.)
Antipsykotiske midler	N05A	Quetiapin, olanzapin, aripiprazol	84.308	222,2	246,8	24,6 (11 %)	0,3 (4 %)
Liraglutid	A10BX07	Victoza®	10.730	13,6	34,6	20,9 (154 %)	0,6 (150 %)
Psykostimulerende midler	N06B	Methylphenidat, atomoxetin	27.024	67,1	82,6	15,4 (23 %)	0,6 (21 %)
Losartan NY	C09DA01 + C09CA01	Ancozan, Losartankalium/hydrochlorthiazid "Krka"	190.380	15,5	26,8	11,3 (73 %)	15,8 (163 %)

Morphin	N02AA01	Alle	28.905	8,9	18,6	9,7 (108 %)	0,3 (30 %)
Formoterol og andre midler NY	R03AK07	Symbicort Forte Turbuhaler Symbicort Turbohaler	62.021	83,0	91,2	8,2 (10 %)	0,3 (6 %)
Dopa og dopa-derivater	N04BA	Levodopa og decarboxylase-hæmmere	9.428	19,7	25,6	5,9 (30 %)	0,05 (7 %)
Pregabalin	N03AX16	Lyrica®	16.397	26,2	31,8	5,6 (22 %)	0,2 (24 %)
Papillomavirus (human type 6, 11, 16, 18) NY	J07BM01	Gardasil®	6.944	32,9	37,6	4,8 (15 %)	0,0 (11 %)
Indacaterol	R03AC18	Onbrez Breezhaler® (M: feb. 2010)	4.208	1,1	4,6	3,5 (313 %)	0,4 (371 %)

1)ATC: Anatomisk terapeutisk kemisk klassifikation

2)DDD: Defineret døgndosis

Lægemiddelgrupper med væsentligt fald i omsætningen

Til trods for den store stigning i salget af Losartan er der overordnet set stadig en faldende omsætning i gruppen af angiotensin II antagonister, ligesom der stadig er et fald i omsætningen af mavesårsmidlet esomeprazol og af blodpladeaggregationshæmmere. Gonadotropinerne, der bruges ved infertilitetsbehandling kom på listen i sidste kvartal og er med igen denne gang. Helt ny på listen er dopamin agonisterne, hvilket skyldes et stort omsætningstab på 11,8 mio. kr. siden 2. kvartal 2010 for Sifrol®, der er et middel der bruges til behandling af parkinsons syge. Årsagen er et patentudløb og deraf introduktion af generiske præparater i december 2010.

I tabel 2 herunder kan du se, hvordan omsætningen og mængdeforbruget har udviklet sig for de lægemiddelgrupper, der har haft det største fald i omsætningen fra 2. kvartal 2010 til 2. kvartal 2011. Når der står "NY" efter lægemiddelstoffet eller lægemiddelgruppen, betyder det, at lægemidlet ikke har været med i forrige kvartalsrapport.

Tabel 2. Lægemiddelstoffer eller lægemiddelgrupper med væsentlig fald i omsætning eller andre mærkbare ændringer i mængdeforbruget

Lægemiddelstof eller lægemiddelgruppe	ATC-gruppe ¹⁾	Kommentar, Vigtigste undergrupper	Antal personer i behandling i 2. kvartal 2011	Omsætning i 2. kvartal 2010 i mio. kr.	Omsætning i 2. kvartal 2011 i mio. kr.	Forskel i omsætning i mio. kr. (pct.)	Forskel i mængdeforbrug i mio. DDD (pct.)
Angiotensin II antagonister evt. i kombination	C09C + C09D	Candesartan	203.401	106,3	37,6	-68,7 (65 %)	3,2 (13 %)
Esomeprazol	A02BC05	Nexium®	7.632	50,6	7,5	-43,0 (85 %)	-3,7 (-86 %)
Blodpladeaggregation shæmmere	B01AC	Plavix®, Persantin retard®	345.526	71,0	53,9	-17,1 (24 %)	1,2 (3 %)
Gonadotropiner	G03GA	Alle	5.219	45,0	33,4	-11,5 (26 %)	-0,1 (-21 %)
Dopamin agonister NY	N04BC	Sifrol®	11.254	20,8	9,9	-10,9 (53 %)	0,0 (7 %)

1)ATC: Anatomisk terapeutisk kemisk klassifikation

2)DDD: Defineret døgndosis

Statistikken er udarbejdet af Lægemiddelstyrelsens sektion for Statistik og Analyse.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til Bine Kjøller Bjerregaard på telefon 4488 9104.

Lægemiddelstyrelsen, august 2011